

ПІДЛІСНА КСЕНІЯ ОЛЕКСІЇВНА

аспірантка кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

**МІГРАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ
ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ**

Формування правової держави, зміцнення законності і правопорядку вимагають удосконалення та підвищення ефективності роботи всіх органів державної влади, основною функцією яких є боротьба зі злочинністю та іншими правопорушеннями. Побудова правової української держави на сучасному етапі потребує удосконалення всіх суспільних відносин і, в першу чергу, відносин, що становлять зміст громадського порядку.

Зміст громадського порядку в широкому розумінні охоплює всю сукупність відносин, які складаються в суспільстві, в тому числі і в міграційній сфері. Ці відносини представлені не тільки правовими, моральними, ідеологічними, але й базисними-виробничими, економічними, тощо.

Окремо зазначено, що опис усіх правопорушень, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку розміщений у главі 14 Особливої частини КУпАП. Однією з актуальних проблем сучасності – неконтрольована міграція населення. На думку фахівців, вона не ослабне і в найближчі десятиліття. За даними ООН, нелегальна міграція стала великим джерелом доходів для міжнародних злочинних угруповань та об'єднань.

Нелегальна міграція з числа другорядних перейшла в розряд глобальних проблем, стала викликом світовій спільноті, масштаби та можливі наслідки зростання якої можуть становити серйозну загрозу міжнародній стабільності, охороні громадського порядку і сталому розвитку держав.

Сьогодні розв'язання проблеми протидії нелегальній міграції потребує сумісних зусиль насамперед Державної міграційної служби України та Міністерства внутрішніх справ з Державною прикордонною службою та підрозділами Служби безпеки України. При цьому слід зазначити, що державно-правовий вплив на міграційні процеси в Україні поки що не можна вважати досконалими: на сьогодні проблемами міграції опікуються понад десять міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, проте відсутня чітка злагодженість їх дій.

Виходячи із змісту діяльності, спрямованої на протидію нелегальній міграції, функціонального призначення та кола повноважень, суб'єкти протидії нелегальній міграції можуть бути поділені на такі основні групи:

1. суб'єкти законодавчого формування державної міграційної політики у сфері протидії нелегальній міграції;
2. суб'єкти реалізації державної міграційної політики у сфері протидії нелегальній міграції;
3. суб'єкти запобігання правопорушенням у сфері протидії нелегальній міграції;
4. спеціальні суб'єкти у сфері протидії нелегальній міграції (суб'єкти здійснення правосуддя, суб'єкти запобігання нелегальній міграції, суб'єкти контролю та нагляду у сфері протидії нелегальній міграції).

Важливою умовою розбудови правової держави та забезпечення громадського порядку є визначення стратегічних пріоритетів її міграційної політики та вдосконалення системи контрольних проваджень відповідно до міжнародних стандартів у сфері реалізації прав людини. Тому доцільно говорити про актуальність удосконалення системи міграційного контролю щодо протидії нелегальній міграції та забезпечення громадського порядку.

Міграційна контрольна діяльність уповноважених державних органів, спрямована на реалізацію державної міграційної політики, захист державної безпеки та національних інтересів України у сфері міграції, забезпечення дотримання законодавства в цій сфері, ефективне управління міграційними процесами, боротьбу з незаконною міграцією.

Розгляд міграційного контролю в широкому аспекті надає можливість визначити два його види: державний та недержавний міграційний контроль. Державний міграційний контроль включає контролюючі дії державних структур, що поглинає в собі контроль у сфері міграційних процесів. Ндержавний міграційний контроль здійснюється недержавними формуваннями, громадськими організаціями, громадянами та прогнозує усі сфери міграційних процесів.

Відповідно до Положення про Міністерство внутрішніх справ від 6 квітня 2011р., МВС України входить до системи органів виконавчої влади і є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у формуванні та реалізації державної політики у сфері захисту прав і свобод людини та громадянина, власності, інтересів суспільства і держави від злочинних посягань, боротьби зі злочинністю, розкриття та розслідування злочинів, охорони громадського порядку, забезпечення громадської безпеки, а також формування державної політики у сфері міграції, у тому числі протидії нелегальній міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів.

Міністерство відповідно до покладених на нього завдань розробляє проекти державних програм з охорони громадського порядку, боротьби зі злочинністю та міграції.

Проблеми протидії нелегальній міграції в Україні та напрямки їх вирішення визначаються у Програмі інтеграції

України до Європейського Союзу. Цією програмою визначено основні напрями євроінтеграції України. Серед них п.15.1.3 Програми визначено боротьбу з нелегальною міграцією. Одним із заходів обмеження нелегальної міграції може стати реалізація угод про так званий зворотний допуск осіб (реадмісію). Рeadмісія – це взаємні зобов'язання держав, які закріплюються в міжнародних угодах, прийняти назад власних громадян ,а також громадян третіх країн та осіб без громадянства,які незаконно прибули на територію однієї із договірних сторін, або, прибувши законно, втратили підстави для легального перебування.

На сьогодні домінуючим законом при вирішенні питань щодо протидії нелегальній міграції є Закон України від 22 вересня 2011р. «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», який визначає правовий статус, закріплює основні права, свободи та обов'язки іноземців та осіб без громадянства, які постійно або тимчасово перебувають в Україні.

Нелегальна міграція займає вагомий відсоток у структурі міграційних потоків. Вона є соціально небезпечним, шкідливим, протизаконним явищем, яке реально загрожує економічним інтересам і громадській безпеці нашої країни. Вона є однією з причин зростання злочинності, поширення небезпечних захворювань, розвитку підпільного ринку праці.

Оскільки нелегальна міграція і торгівля людьми як явища набувають різноманітних форм, то і процес боротьби з ними не має простого рішення. Україна не має достатнього досвіду державного регулювання процесів нелегальної міграції. Тому на сьогодні одним із важливих завдань є продумане розроблення комплексної протидії нелегальній міграції.

У вирішенні проблем,пов'язаних із переміщенням людей та забезпечення реалізації їх прав,Україна виступає за об'єднання

зусиль усіх зацікавлених держав. Тільки колективними зусиллями можливо істотно зменшити негативний вплив незаконної міграції населення на міжнародну стабільність і безпеку держав. Вбачається, що в цьому належне місце має посідати діяльність громадських формувань, як то: всеукраїнські громадські організації, міжнародні громадські організації, місцеві громадські організації, громадські організації з охорони громадського порядку і державного кордону, тощо. Для оптимізації їх діяльності, на нашу думку, необхідно удосконалити чинне законодавство з питань: розроблення комплексної протидії нелегальній міграції; переміщення людей та забезпечення реалізації їх прав; правової неврегульованості з питань імміграції і міграції; толерантності та лояльності візової політики України; відсутності відповідних законодавчих актів для організації контролю за діяльністю юридичних і фізичних осіб, які запрошують в Україну іноземців; відсутності налагодженого механізму депортації іноземців з України, які нелегально прибули або перебувають на території України; протидії кримінальним угрупованням, які зухвало порушують права мігрантів, принижують честь і гідність людини.

Науковий керівник: д-р юрид.наук, проф. кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Настюк Василь Якович.